

Informacja dla ekspertów przyrodniczych

Szanowni Państwo,

Obecnie finalizowana jest nowelizacja rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w której zaproponowano m.in. zmiany w zasadach realizacji Pakietu 4. *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000*. Celem wprowadzenia tej zmiany jest zapewnienie, że realizacja zobowiązania rolnośrodowiskowego nie będzie stała w sprzeczności z działaniami fakultatywnymi Planów Ochrony (PO) / Planów Zadań Ochronnych (PZO) ustanowionych dla obszarów Natura 2000.

Zgodnie z proponowaną zmianą, warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej za realizację zobowiązania w ramach Pakietu 4. (poza wariantem 4.7.) rozszerza się o warunek braku sprzeczności pomiędzy wymogami wariantu tego pakietu, jaki realizować będzie rolnik lub zarządca, a działaniami fakultatywnymi ustalonymi w PO/PZO dla danego obszaru Natura 2000. Przewidziano jednak możliwość realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego mimo istnienia wspomnianej sprzeczności na podstawie opinii wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ).

W związku z powyższą zmianą przepisów:

1. Ekspert przyrodniczy będzie zobowiązany do sprawdzenia, czy wymogi wariantu, który zamierza realizować rolnik, nie są sprzeczne z działaniami fakultatywnymi określonymi w PZO/PO dla danego obszaru Natura 2000 i wydać w tej sprawie odpowiednie oświadczenie. Oświadczenie to odnosi się do działań obligatoryjnych i fakultatywnych określonych w PZO/PO ustanowionych dla obszaru Natura 2000, a jego wzór będzie dostępny na stronie internetowej ARiMR.
2. Jeśli ekspert stwierdzi sprzeczność między wymogami danego wariantu a działaniami fakultatywnymi określonymi w PZO/PO ustanowionych dla obszaru Natura 2000, to zwraca się on do właściwego RDOŚ o opinię na temat możliwości realizacji odpowiedniego wariantu Pakietu 4., pomimo występującej sprzeczności. Rolnik będzie mógł realizować dany wariant i otrzymać płatność rolno-środowiskowo-klimatyczną, jeśli RDOŚ pisemnie potwierdzi, że możliwa jest realizacja wymogów danego wariantu Pakietu 4.. Wzór ww. potwierdzenia RDOŚ został określony w *Metodyce sporządzania dokumentacji przyrodniczej siedliskowej/ornitologicznej*.
3. Oświadczenie eksperta przyrodniczego i kopię pisemnego potwierdzenia RDOŚ (o ile była w danym przypadku niezbędna) rolnik lub zarządca będzie zobowiązany złożyć do kierownika biura powiatowego Agencji przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich w rozumieniu przepisów

o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

4. Oświadczenie eksperta przyrodniczego i kopia pisemnego potwierdzenia RDOŚ (o ile była w danym przypadku niezbędna) będą stanowiły również załączniki do planu działalności rolnośrodowiskowej.

Należy podkreślić, że już w 2018 r., wprowadzono w *Metodyce sporządzania dokumentacji przyrodniczej* wytyczne dotyczące uwzględniania działań fakultatywnych, które odnosiły się do sposobu wykonywania dokumentacji przyrodniczych na potrzeby zobowiązań, które rozpoczną się w 2019 r. Miało to na celu zapewnianie, że beneficjenci przystępujący do Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego w 2019 r. będą realizować zobowiązania uwzględniające także działania fakultatywne określone w PZO/PO ustanowionych dla obszarów Natura 2000.

Prosimy, aby w przypadkach stwierdzenia sprzeczności wymogów danego wariantu z działaniami fakultatywnymi określonymi w PZO/PO ustanowionych dla obszarów Natura 2000, informowali Państwo rolników i zarządców o konieczności wystąpienia do RDOŚ o opinię. Prosimy zwracać uwagę, że negatywna opinia RDOŚ oznacza brak możliwości realizacji planowanego wariantu.

Pragniemy zwrócić Państwa uwagę na konieczność uzyskania w odpowiednim terminie ww. pisemnego potwierdzenia RDOŚ, że dany wariant może być realizowany w przypadku, gdy wymogi tego wariantu są sprzeczne z działaniami fakultatywnymi zawartymi w planie ochrony albo planie zadań ochronnych ustanowionymi dla danego obszaru Natura 2000.

Zwracamy się również z prośbą, aby zwrócili Państwo uwagę rolnikom lub zarządcom, dla których opracowujecie Państwo dokumentację przyrodniczą, na termin, w którym będą oni zobowiązani złożyć do kierownika biura powiatowego ARiMR wymagane dokumenty, o których mowa powyżej w pkt.3.

Zmiana przepisów rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego obejmuje również zmianę brzmienia niektórych wymogów Pakietów 4. i 5.

Dla poszczególnych wariantów tych Pakietów w rozporządzeniu terminy koszenia, wypasu lub wykaszania niedojądów określone są w dość szerokich granicach. Zgodnie z nowym brzmieniem tych wymogów, ekspert przyrodniczy będzie mógł dostosować/określić węższe terminy, mając na uwadze przede wszystkim ustanowione z PZO/PO dla obszarów chronionych działania ochronne (w tym działania fakultatywne określone w PZO/PO ustanowione dla obszarów Natura 2000), jak i warunki przyrodnicze i specyficzne środowiskowe potrzeby danego siedliska stwierdzone na miejscu. W przypadku, gdy ekspert przyrodniczy określi węższe terminy koszenia/wypasu/wykaszenia niedojądów, wówczas rolnik lub zarządca będzie obowiązany przestrzegać terminów ustalonych przez eksperta. Należy zauważyć, że rolnik lub zarządca będzie zobowiązany do przekazania (przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności

bezpośrednich w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego), do ARiMR informacji, o której mowa w § 21 w ust. 2 rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego, zawierającej wskazanie realizowanego wariantu oraz tych określonych (zawężonych) przez eksperta przyrodniczego wymogów.

Planuje się, że procedowana nowelizacja rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego, wejdzie w życie 15 marca 2019 r. Podkreślenia wymaga fakt, że w momencie wejścia w życie powyżej opisanych propozycji zmian przepisów, będą one miały zastosowanie do rolników i zarządców, którzy rozpoczną zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach Pakietu 4. lub Pakietu 5. od 2019 r., niezależnie od tego, czy dokumentacja przyrodnicza została sporządzona w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania, czy też w roku poprzedzającym tj. w 2018 r. Beneficjenci, którzy podjęli zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach Pakietu 4. lub Pakietu 5. w latach 2015–2018, będą kontynuowali realizację tych zobowiązań w niezmienionym kształcie, w tym zgodnie z dotychczas obowiązującymi warunkami przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej i wymogami poszczególnych wariantów.